UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Baldi Pervsini Commentariorvm In Pandectas Tomvs ...

In Digestvm Vetvs

Baldus

Lvgdvni, M.D.LVIII.

De constituta pecunia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-95938

Visual Library

eo qđ reſtat ꝺ ſorte ⁊ itereſſe:⁊ ſic ſorte ſoluta arbitriū iudicis
nō ceſſat. Sꝫ ad illud obiectū rn̄det iuriſcon. ī ver. qđ non pu
to. ſm lec. Jo. q̄ eſt vera. ⁊ ſm hāc lec. rn̄deť. q. ꝑpoſite: ⁊ illud
verbū, ⁊ nunc, poſituꝫ in tex. exponiť altero de duob⁹ modis:
⁊ dicit gl. ſup verbo, adeo. legiť etiā dict⁹ ver. adeo, ſm lec. Jo.
⁊ alio modo vcꝫ ꝙ in iſto nō rn̄deatur. q. ꝑpoſite. Sed totum
illud qđ dꝛ ī ver. adeo. ſit totū in p̄cedēti qōne:⁊ ī ver. niſi ſi qs.
ponatur aliud dubiū ⁊ in ver. qđ nō puto. rn̄det Accu. vtriqꝫ
qōni, vt dicat qđ nō eſt admittendum ꝙ fideiuſſoꝛ teneať, nec
ꝙ ſolutio ſimplr̄ facta videať facta pro rata ſortis ⁊ itereſſe:⁊
iſtā vř tangere ꝑ gl. pe. ⁊ ſic Jo, intelligit iſtam. l. qn̄ fideiuſſoꝛ
ſimplr̄ interceſſerit. Sed Azo intelligit iſtā. l. altero de duob⁹
modis: p̄mo ꝙ hec lex loquať, qn̄ fideiuſſoꝛ interceſſit in certā
ſummā, ſeu pro certa quātitate. Sꝫ iſta lec. Azo. eſt ꝯ tex. iſtū,
q dicit ꝙ fideiuſſoꝛ fuit acceptus ei⁹ actiōis noīe, ⁊ ſic ſimplr̄
nō ꝓ certa quātitate. Preterea iſta lex ſm hāc lec. nullū habe
ret dubiū ꝙ fideiuſſoꝛ tm̄ interceſſit ꝓ certa q̄titate qđ aliud.
Scđo modo legit Azo iſtā. l. ꝙ in hac. l. non rn̄deatur qōni ꝓ
poſite in prin. l. Sꝫ rn̄deať qōni, q̄ fit in ver. niſi ſi quis. ⁊ ſcđm
hoc in hoc ſūt due queſtiones, ⁊ rn̄detur ad ſcđam. q. tm̄ iſta
lec. tangitur hic in gl. ſup ver. acceptus. ⁊ in. gl. j. in fi. ⁊ in. l. cen
tū capue. ſ. e. in. ij. gl. magna ibi, lꝫ huic ſolutiōi ⁊c. ⁊ dt Azo,
ꝙ in q̄ſtione formata in prin. l. eſt rn̄dendū ꝙ ſi fideiuſſoꝛ ſim-
pliciter interceſſit intereſſe erit ī obligatiōe, ⁊ fideiuſſoꝛ ad in
tereſſe tenebitur. ¶ Sed cōtra iſtud op. ſm hoc in pl⁹ tenebiť
fideiuſſoꝛ q̄ p̄ncipalis, qꝛ principalis teneť ad iſtud itereſſe of
ficio iudicis, nō iure obligatiōis, ſꝫ fideiuſſoꝛ tenebiť ad iſtud
itereſſe iure obligatiōis, ⁊ ſic ī pl⁹. hui⁹ timore gl. hic ſup v̄bo
ſoluta. dt ꝙ imo nō teneť ad plus quatuoꝛ modis in quibus
diciť plus, de qbus habes inſti. de act. §. plus. ſed bene teneť
efficaci⁹: ſꝫ lꝫ fideiuſſoꝛ efficacius teneať, nec tn̄ teneť iure obli
gationis. ita dicit gl. ſuper ver. ſoluta. in fi. ¶ Ex qua gl. no. ꝙ
illud qđ diciť, fideiuſſoꝛ nō p̄t teneri ī pl⁹, q̄ reus p̄ncipalis,
dꝫ intelligi altero de quatuoꝛ modis, qui ponunť in. d. §. pl⁹.
ſecus ſi teneať efficacius cū hac gl. cōcoꝛ. qđ no. īſti. de fideiuſ.
⁊. j. de ver. ob. l. ſi pupillus. qđ no. ⁊ tene mēti. Sed tn̄ iſta opi.
Azo. in. l. iſta nō eſt v̄a. Nā ſecundū hāc ſuā opi. ipſe ponit ꝙ
poſito ꝓ conſtanti ꝙ fideiuſſoꝛ teneať ad iſtud intereſſe iure
obligatiōis, tn̄ ſorte ſoluta iſtud ītereſſe nō poterit peti a fide
iuſſore. ſꝫ iſtud nō eſt verū: nā licet p̄ncipalis teneať officio iu
dicis ad ītereſſe, tn̄ fideiuſſoꝛ nō teneť ad illud intereſſe offō iu
dicis, ſꝫ iure obligationis, vt videbitis no. in. l. q̄ro. j. loca. ⁊ ꝑ
ꝯſequēs poſſet agi ſorte ſoluta ꝯ ipſum fideiuſſorē ad intereſ-
ſe, ſicut vidiſtis in vſuris ꝑ ſtipulationē promiſſis, ꝙ ſorte ſo
luta poſſint peti, vt. ſ. eo. l. centū. tene ergo lec. Jo. ꝙ fideiuſſoꝛ
ſimplr̄ interecdēs ad iſtud intereſſe nō teneť, nec eſt aliquo mō
obligat⁹. ¶ In gl. fi. ibi, nō recipiēdo ſortē ⁊c. ꝓ declaratione
quero qđ ſi creditoꝛ recipiēdo ſortē ꝓteſtať ius ſuū foꝛe ſaluū
ſuper intereſſe, an per hāc ꝓteſtatiōem remaneat petitio ſup
intereſſe, licet ſoꝛs ſit ſoluta? Guil. de cu. dicit ꝙ non: nam dt
ipſe ꝙ per talem proteſtationeꝫ non remanet ius ſibi ſaluū ſu
per intereſſe circa iſtam queſtioneꝫ: vide quod no. ſ. com. di. l.
communi diui. in glo. magna in fi. ⁊ vide quod no. in ſpe. ī tit.
de arbi. §. ſequitur. verſ. Sed pone quod ⁊c.

¶ Ex lec. an. ¶ Licet fideiuſſoꝛ obliget ſe poſt morā rei, nō in
telligiť ꝓmittere intereſſe, quod iudicis officio veniebat: ⁊ iđ
ſoluendo purā ſortem totaliter liberatur: quia videtur actoꝛ
remiſiſſe intereſſe recipiendo ſponte ſortem alibi quam ī loco
deſtinato. h. d. ratio quare iſtud intereſſe nō intelligitur cōti-
neri in obligatiōe fideiuſſoꝛis eſt, quia fideiuſſoꝛ fideiubet cuꝫ
inſertione loci, vt. j. de fideiuſ. l. ſi teſtamento. §. fi. ⁊ ideo ei⁹ ob
ligatio eſt coarctata ex inſertione loci ad id quod venit ibidē
ſoluendum, ſed iſtud intereſſe non venit ibidem ſoluendū, vt
ſ. eo. qđ ſi ephesi. ergo ad ipſum nō poꝛrigiť foꝛma cōtractus,
licet poꝛrigať qualitas obligationis arbitrarie: vn̄ in iſta. l. te
neatis opi. Jo. quia eſt ipſa veritas: pro cuius euidētia p̄mit-
tatis caſum. l. cētū capue. ⁊ no. bn̄. ¶ In tex. ibi, ceſſat: ⁊ vtrūqꝫ
verū eſt, qꝛ non venit intereſſe ex natura obligatiōis, ſꝫ ex na-
tura actiōis arbitrarie, vn̄ ex quo natura determinat ī fine ꝙ
ſoluta ſorte nō pōt peti intereſſe, eoipſo determinat ꝙ nō eſt ī
obligatione, vt. ſ. e. centū capue. v̄. neqꝫ eīn. Sꝫ Azo determi
nat ꝙ iđ nō videť ꝓmiſiſſe intereſſe qꝛ interceſſit ſolū reſpectu
obligatiōis: tu dic ꝙ idē in dubio ſm Jo. ⁊ hec eſt ipſa v̄itas
ꝑ rationē aſſignatā. ¶ In tex. debuerit. i. ſi cētū erant ī ſorte
⁊. xx. ī intereſſe. ¶ Ibi qđ nō puto. ſ. vt ī dubio itelligať ſolutū
ꝑtē ꝓ ſorte, ⁊ partē ꝓ itereſſe, ſꝫ totū pro ſorte: qꝛ ſoꝛs tm̄ erat
in obligatiōe, ⁊ ſic ī vinculo foꝛtiori. ¶ Ibi penā. i. hoc itereſſe
q̄ eſt pena reſpectu ſoluētis, imo etiā ſi expreſſe ſibi reſeruaſſet
nō ꝓdeſſet reſeruatio ſoluta ſorte: qꝛ acceſſorium ſine p̄ncipali
ſeruari nō pōt, cū ſit cōtra naturā acceſſoꝛij, ar. j. de pe. le. l. ſi
peculiū. §. i. ¶ In glo. non recipiendo. ibi, qui fidem. Conclu-
de aut loquimur in ſorte, ⁊ pena arbitraria: aut ī ſorte, ⁊ pena
iudiciali: aut in ſorte ⁊ pena legali: aut in ſorte ⁊ pena cōuētio
nali extra iudiciū. primis duobus caſibus videť moꝛa purga
ta ⁊ renuntiatū pene ꝓpter equitatē iudicioꝛū, vt. l. ij. §. j. ſi qs
cau. ⁊. l. celſus. tertio caſu n̄ vř renūtiatū niſi eſſet talis pena le
galis q̄ nō veniret ab oꝛigine ita qđ haberet locum purgatio
moꝛe. nā tūc ſoluēdo intra tp̄s purgatiōis eſſet abolita pena.
ſec⁹ ſi poſtea. vt no. ī. l. fi. cū ex. §. hec aūt actio. ſ. eo. cā. Tertio
caſu, ſi eſt appoſita clā, rato manēte pacto, vł eſt iuratū, vel eſt
talis pena q̄ ſine hoc p̄t peti vna cū p̄ncipali, vt vſura, tūc nō
vř renūtiatū pene, vt. ſ. e. cētū capue. v̄. neqꝫ eīn. alś vř renun
tiatū facit qđ no. ī. l. ij. C. de iu. emph. ⁊. j. de v̄. ob. cū ſtipulat⁹
ſim mihi a ꝑculo. in p̄n. ⁊. ſ. de mino. emili⁹ largian⁹. ¶ Ibi
ip̄e re⁹. nā h̄ nō ē verū qꝛ ſic eēt durioꝛ ꝯditio fideiuſſoꝛis. ⁊ qꝛ
fideiuſſoꝛ liberať ꝑ q̄dā ꝯſequētiā liberato reo, vt. ſ. ꝺ trāſa. ⁊
poſt rē. §. j. niſi itelligeres gl. ī ſołone fideiuſſoꝛis, n̄ ī ſołone rei.

¶ De conſtituta pecunia. Rubrica.

¶ Ad euidentiā iſtius ti. p̄mitte ꝙ lꝫ de iure cōi ex pacto nu-
do, ⁊ ex iteruallo appoſito nō oꝛiať actio, vt. l. iuris gētiū. §. qn
imo. ſ. de pact. cū ſi. tn̄ p̄toꝛ in hac materia ſtatuit ꝙ ex nudo
pacto oꝛiať actio, vcꝫ qn̄ qs cōſtituit ſe ſoluturū illud qđ alś
erat debitū ciuiliter vł naturaliter vł tm̄ naturaliter iſto caſu,
⁊ ex nudo pacto oꝛiať actio de cōſtituta pecunia. ⁊ adeo oꝛitur
ex nudo pacto ſi intercederet ſtipulatio, ⁊ actio de conſti. pec.
non oꝛietur, vt inſti. de act. §. de cōſtituta. ⁊ vide quod ibi not.
☞ Maſculinū in diſpoſitione legali cōp̄rehēdit femininū.

Hoc edicto. In tex. ibi, qui ⁊c. hic ex
pone v̄ba edicti, ⁊ ex hoc
not. qđ maſculinum cōcipit femininum. de qua
materia vide per Cy. C. de ſer. fu. l. quicunqꝫ. per
docto. in. l. j. de verb. ſignificat.

¶ Ex lec. ant. ¶ No. tex. j. e. illud. ⁊ beatus Paulus dicit iđ
damnationē meruere, qꝛ primā fidē irritaꝫ fecerunt. † Not. ꝙ
maſculinū cōp̄rehēdit femininū in diſpoſitiōe legali. facit qđ
no. j. de ver. ſig. l. j. ⁊ ibi ꝑ Dy. ⁊ in. l. j. de reg. iu. ⁊ qđ no. Cy. C.
de ſer. fug. quicūqꝫ. ꝺ hoc no. pleniſſime. xvij. q. iiij. ſi qs ſuadē
te. ⁊ ꝑ Pau. in. c. j. de cōſan. in cle. de hoc diſtinguiť hic ꝑ Gu.
rōne vero litere nr̄e eſt, qꝛ rō eſt vniformis ī maſculo ⁊ femina.
¶ Scđo no. ꝙ licet v̄ba ſint ſimpliciter pꝛolata, tn̄ intelligū-
tur de ꝑſona habili, vt in ver. de pupillo. ſ. de iurein. tutoꝛ. §.
ꝓdigus. C. de ſacroſan. eccl. l. j. ⁊ qđ dic vt no. ꝑ Ja. in. l. j. §. nū
tiatio. de no. ope. nun. l. ſ. ar. ꝯ. C. qui leg. perſo. volūtarie. et in
l. j. C. ſi per vim, vel alio modo. Sed ibi ſpeciale in poſſeſſorio,
vt ibi patet, vtrum neutrum concipiat maſculinum ⁊ femini
num: not. in. l. j. C. ſi ſer. exte.

Eum qui. Qn̄ tractamus de obligatione inducen-
da, ſi non valet qđ ago, vt ago, nec valet
vt valere pōt. h. d. Et de hoc brocardo tractať hic ꝑ Guil. de
Cu. ⁊ ꝑ Jac. de Bel. tractať etiā ꝑ Dy. in. l. j. §. ſi quis ita. j. de
ver. obl. ⁊ ꝑ doc. in. l. non codicillū. C. de teſta. ſed ex hac gl. no
ſtra hic poſita cōiuncto principio cū fine habes, ꝙ qn̄ tracta
mus de obligatione inducēda, ſi non valet qđ ago vt ago, nec
valet vt valere pōt. Sꝫ qn̄ tractamus de liberatione inducē
da, ſi nō vꝫ qđ ago, vt ago, valet tn̄, vt valere pōt: ⁊ hoc vult di
cere gl. hic in fine. ¶ Ibi qđ facili⁹ except. quā aūť. offerať. C.
de lit. ꝯteſt. in fi. glo. ⁊ no. bn̄ illā partē gl. ¶ Ibi, ſed qualiter
ſciētiā ⁊c. ¶ Ex lec. anti. ¶ Ubi eſt pctm̄ foꝛme ſeu ſolennita-
tis, ſi nō valet qđ ago vt ago, nō valet vllo modo: aduertatis
doc. ꝙ iſtud eſt vitiū foꝛme, ſed tex. dicit ꝙ iſtud eſt ꝓpter de-
fectū ꝯſenſus in ſpecie ꝯct⁹ ad hoc. ſ. ſi cer. pe. ſi ergo vtrūqꝫ
eſt bn̄ dictū ⁊ verū ad obligādū, ſꝫ ad liberādū fauoꝛe libera-
tiōis, qđ ſi non valet, qđ ago vt ago, vꝫ vt valere pōt, vt. j. de
accep. an inutilis. ita dt hic gloſſ. not. tu dic vt no. ſ. de pac. ſi
vnus. §. pe. ⁊ pleni⁹ ꝑ Cy. C. de teſta. nō codicillū. ⁊ ar. hui⁹ li
tere dicūt vltramōtani ꝙ ex teſtamēto non ſolēni non oꝛitur
obligatio naturalis, cuꝫ ſit ibi vitium foꝛme. i. ſolēnitatis. de
hoc no. Cy. de iur. ⁊ fact. ign. cū qs. gl. vbiqꝫ dicūt cōtrarium
qn̄ eſt defectus ſolū in numero teſtiū, qꝛ conſiderata naturalī
equitate. ⁊ iuris gen. debet effectui mādari teſtamentū, ar. in
l. j. j. de mil. teſt. qđ ibi per Ja. ⁊ de lega. ij. codicillis. in fi. lꝫ rō
iuris ciuilis refrageť, ſimile. j. depoſi. bona fides. ꝑ hoc videť
lex expreſſa de fidei. lib. in teſtamēto. ⁊ no. C. de iur. ⁊ fac. igno.
ſi poſt diuiſionē. ad hec facit. l. fi. j. de reb. eo. ⁊ qđ ibi per Jac.
nec ob. iſte. §. qꝛ hic erat vitiū foꝛme ſubſtātialis. Sed nume-
rus teſtium eſt foꝛma accidentalis, vt. C. de fideic. l. queſtionē.
hoc autē cognoſcitur hoc modo qꝛ foꝛma ſubſtātialis nunq̄
eſt ſeparabilis a ſubiecto, vnde interrogatio ⁊ reſponſio, non
eſt ſeparabilis a ſtip. licet ſit arg. contra de pact. iuris gen. §.
qđ fere. ſed foꝛma accidētalis non eſt vniformis in omni ſub-
iecto eiuſdē ſpeciei, vnde in teſtamētis videmus, ꝙ qn̄qꝫ re-
quiriť plen⁹ numer⁹ teſtiū, qn̄qꝫ nō: vnde numer⁹ teſtiū nō eſt

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

ꝓprie de forma teſtamẽti,ſ3 de ſolennitate extrinſeca:⁊ ideo naturalis obligatio oritur ſic.j.ti.j.l.j.in fin.⁊ de noua.l.j.coniuncta.l.quecunq3.§.j.de publi.

An poſſit. Hic iuriſcõſultus incipit exponere vbũ,debitũ,poſitũ.s.i vbis edicti:⁊ durat iſta expoſitio vſq3 ad.l.q aũt.§.qui conſtituere.j.e.¶ In gl.que incipit,vt ⁊.s.⁊c.ibi.§.mihi decẽ.ſed veritas eſt ꝙ imo vnũ fctm̃ ꝓ alio facto vl̃ factũ ꝓ dato ⁊ ecõuerſo põt ↄſtitui:ratio eſt,q2 p̃t vnũ ꝓ alio ſolui,creditore nolẽte,vt.l.in ſtip.§.operarũ.j.de ver.ob.⁊ ſi põt vnũ ꝓ alio ſolui,ergo ⁊ cõſtitui.h.d.No ob.l.q res.§.mihi rome.vbi videẽ tex.velle ꝙ vnũ factũ pro alio vel dato nõ poſſit ſolui,⁊ per ↄſequẽs nec ↄſtitui q2 d3 ĩtelligi ꝙ non poſſet ſolui.ſ.inuito creditore,ſed nec volente.

Debitum aũt. Debitu3 intelligitur, quando aliquid debeẽ ex cã,que pariat ciuilem vel naturalẽ obligationẽ,vel pariat obligatione3 de iure pretorio ſine metu exceptionis.Itẽ debitum dicitur ſiue ſit purũ ſiue ĩ diẽ.h.d.vſq3 ad.l.eum q ephesi.¶ In tex.§.debitum ⁊c.ibi,obſtricti ⁊c.non iure ciuili ſed de iure pretorio ↄ̃ regulã iuris ciuilis:vt inſti.de act.§.in perſonã.⁊.§.ac.⁊ per hoc ll.q̃ dicũt patrẽ de peculio vel dominũ de peculio obligari,vt no.in.l.iij.§.filius.⁊.§.ſeq.concor.ibi alle.⁊ qõ dixi in.l.frater a fratre.intelligo de peculio obligari non de iure ciuili,ſ3 de p̃torio,vt.d.§.in perſonam.ver.actiones.h.d.

¶ Ex lec.ant.¶ No.ꝙ appellatione debiti ↄtinetur etiã debitum naturale tantũ[a],ar.cõtra.j.de ſol.ſi is cui.§.flaui⁹.⁊ adde hic qõ no.inſti.de act.§.de conſtituta.no.in ſi.hui⁹.l.cũ.l.ſe. qõ illa qualitas intelligiẽ venire in obligatiõe referẽte,q̃ continetur in obligatiõe:ſ3 qñ ſiet relatio,facit.s.de iureiurã.eu3 qui.§.ſi mulier.de leg.ij.meuio.§.a me.de re iud.ĩ ſumma.⁊ d̃ ſen.que ſine cer.quan.hec ſententia. ¶ Item ex lec.an.

a ¶ Tm̃.Qõ verũ ſi aliud reperire nõ põt vt t3 Ioã.de imo.ĩ.l.ſi ſide iuſſor.in prin.j.de leg.j.⁊ ad de.d.Alex.de Imo.⁊ Io.in l.ſi is cui.§.flauius.ff.de ſol.⁊ eundẽ Bal.ĩ.l.id qõ pauperibus.in.v.col.C.de epiſ.⁊ cleri.

Sed ⁊ his qui. No.qõ priuilegium in actione prima competit etiam actione ſurrogata,q2 ex eode3 fonte agitur,adde hic qõ dixi.s.de ne.geſt.diuortio.arg.de reg.iur.neſennius.§.fundum.ſed ibi prima cauſa traxerat ſecum ſuum effectum,hic non.

Quod ſi maritus. Not.ex hoc tex.ꝙ l3 maritus condẽneẽ inquãtum facere põt,tñ inſolidũ tenetur:idẽ habuiſtis.s.de cõdi.inde.l.quod noĩe.⁊.l.nã ⁊ marit⁹.⁊ circa hoc vide quod dixi in.l.j.j.quod cum eo.

Si quis aũt. In gl.ſuper ver.excep.ibi,ſ3 qõ ſi ſciens.⁊c.no.iſtã glo.ꝓ eo.qõ no.j.e.l.hactenus.in gloſ.l.ſed ⁊ ſi.¶ In glo.ſuper verbo,diem.ibi quod de alio.no.hanc glo.que ponit differentia3 inter fideiuſſorem ⁊ conſtitutorem.⁊ no.etiam ſeq.glo.

b ¶ Sit debitũ.adde Iaſ.ma.inſti.de act.§.oĩm.nu.lvj.ꝙ inſtitutũ etia3 illõ deduci p̃t.qõ largo mõ debitum ſit.

¶ Ex lec.anti.¶ Indebitũ ope.excep.cõſtitui nõ põt.h.d.ibi per excep.puta pacti.¶ In gl.ſ.fauorabilẽ.ibi,q2 donare vĩ.Iſta ratio cõcludit ꝙ teneatur cõdictione ex.l.ſi qs argentũ.nõ ac.de ↄſtituta:q2 ibi requiriẽ precedere vinculũ naturale:vnde forte iſta gl.non eſt vera,q2 nõ animo donãtis,ſ3 conſtituẽtis factũ:vt.s.e.l.j.§.eũ q.ſecus ſi nõ apparet de mẽte circa ſpeciẽ contract⁹ ⁊ facit in rõne ſui.j.de ſo.ſi cum aurũ.⁊ adde hic quod no.s.de pac.tale pactũ.in prin.⁊ facit.s.ſi quis cau.ſed ⁊ ſi quis.§.ſi. ¶ Item ex lec.ant.

Si is qui. No.hic cũ.§.ſe.ꝙ in obligatiõe in diẽ eſt interi3 nata oblõ naturalis,al's nõ poſſet ↄſtitui citeriore die:vt.s.e.l.j.§.debitum.ſiue dies ſit expreſſa,ſiue tacita ex loci inſertiõe,vt.l.eũ q.¶ No.ꝙ ſi illud qõ debeo tibi ad paſcha,facio tibi ꝓmitti ꝑ quẽdã mercatorẽ que3 ſolũ deiceps intẽdis obligatũ hr̃e,ꝙ iſtõ ẽ ꝓprie ↄſtitutũ ⁊ frequẽtaẽ multũ,qñ nõdũ venit tp̃s ſoluendi,vt in litera patet.

Eum qui Epheſi.§.Iuli. In gl.ma.ibi,quatuor modis.l3 gl.circa ſolu.ꝑcedẽtis ↄ̃rij ponat plures ſolutiões,dt Iac.But.ꝙ vera ſolutio eſt iſta,ꝙ l3 legat⁹ vel ambaſiator nõ habeat ꝑuilegiũ legatiõis ſeu reuocãdi iuſti.ad domũ ſuã requiruntur duo.Primo ꝙ debitũ ĩcipiat eſſe debitũ obligatiõis.Scdo ꝙ cõſtitutio ſiat tp̃e legatiõis:q̃ duo ſatis colliguntẽ ex hac gl.ſm diuerſas ſolutiones,⁊ maxime ſ3 ꝑmã ſolutionẽ.S3 ↄ̃ vĩ tex.hic q tex.videẽ velle ꝙ exiſtens in legatione cõſtituit ſe ſolutu ru3 illud qõ ante legationẽ debebaẽ:vt patet hic,dũ dicit qõ in ꝓuincia ⁊c.S3 ſubſtinẽdo gl.potes dicere ꝙ qñ iſte accept⁹ in prouincia iam ceperat tp̃s legationis:iſta ſolutio cõiter approbaẽ,⁊ circa ſolutionẽ iſtã vide qõ no.gl.j.d̃ lega.l.cũ q̃riẽ.¶ In gl.ſeq.tñ ⁊ ibi,habet forum.Iſta gl.vĩ velle ꝙ ſi verba contractus concipiantur hic,⁊ alibi deſtinetur ſolutio,qõ ex hoc ꝙ vba ↄ̃ctus ſunt celebrata hic:poſſum hic cõueniri,⁊ dicor ſortiri forũ hic:ſ3 hoc eſt falſum.⁊ ↄ̃ caſum.l.quero.j.de ſolu.s.tit.j.l.j.no.etiã in.l.heres abſens.s.de iudi.faciũt etia3.ll.hic in gl.alle.ex qb⁹ habes ꝙ non poteſt quis conueniri in loco vbi ſunt celebrata verba cõtractus:ſed in loco,vbi eſt deſtinata ſolutio:quod intellige verũ ſi in loco,vbi ſunt celebrata verba cõtractus,alias forum habebat,vt probatur in allega.iuribus.⁊ ſi iſto modo gl.intellexiſſet,bene procederet.

c ¶ Quãtitatẽ.Uide.d.Iaſ.may.inſtit.de ac.§.in perſonam.nu.xxxv.

d ¶ Nõ vitiaẽ.adde Fr.are.ĩ l.cõtinuus.§.illud.in.j.col.de v̇.ob.⁊ qõ ꝑ eũ.ĩ.l.pupillari.j.iij.no.de vul.⁊ pu.⁊.l.iuſte.in.ij.col.in me.de acq.poſ.⁊ ĩ.l.certi.§.qm̃.ſi cer.pe ta.⁊ Fel.in.iij.col.de officio deleg.

¶ Ex lec.anti.¶ No.in gl.hic poſita ꝙ illud qõ d̃r,ꝙ vĩ quis cõtraxiſſe,vbi qs cõtulit ſolutionẽ,ꝑcedit de iure ſiſci,vt.l.iij.C.de bo.auto.iud.poſ.vnde nõ ꝓpterea excludiẽ loc⁹ vbi fuerunt vba ↄ̃ctus,tu dic ꝙ quantũ ad ordinationẽ ⁊ ſolẽnitatẽ ↄ̃ctus inſpicitur locus,vbi fuerunt verba ⁊ conuentio inita:ſ3 quãtum ad executionem ↄ̃ctus,⁊ quo ad forum vi contract⁹ ſortiendum inſpicitur locus ſolõnis collate,vt.j.de ſol.quero ⁊ hoc vult Dy.in.l.contraxiſſe.ibi vide.

Quod exigimus. Ad hoc vt valeat conſtitutio,ſufficit ꝙ ſit debitum[b],l3 cõſtituẽs ſit debitor.h.d.preſens.¶ Ex lec.an.¶ In cõſtituta non requiritur ꝙ obligatio precedat in eadẽ ꝑſona.No.ꝙ in iſto ver.iulianus quoq3.quod valet hoc modo factũ conſtitutũ conſtituo, quicquid ꝓbabitur deberi:tñ iſta ꝓbatio d3 fieri in vita creditoris,vt.j.de ver.ob.q rome.§.augeri⁹ ⁊ no.j.eo.l.antepe.per Guil.

Iulianus quoque. Per epiſtolã p̃t qs ſe obligare actiõe d̃ ↄſtituta.h.d.No.tex.dũ dicit,ſm mãdatũ ſeij:nã vides hic ꝙ iſta verba ſm mãdatũ ſeij,nõ faciũt ↄdõnem,vt ita demũ titi⁹ teneaẽ,ſi ꝑceſſit ſeij mandatũ,imo titi⁹ ſimpl'r teneẽ de ↄſtituta ⁊ per hoc doc.noſtri inducunt hunc tex.ad.q.ꝙ ſi aliquis fuit condẽnat⁹ alicui ad dãdũ ei vnã librã piperis,ſm qõ cõſueti erãt dare anteceſſores:ꝙ iſta verba ſm qõ ſui anteceſſores ⁊c.non faciũt ↄdõnẽ vt ita demũ ille teneaẽ,ſi ſui anteceſſores facere cõſueuerãt:imo ſimpl'r teneẽ oĩno dare vnã librã piperis.circa qõ vide qõ no.Cy.in.l.cũ ſeruũ.C.de ↄ̃hen.⁊ cõmit.ſtip.¶ Ex lec.an.¶ No.hic cũ.§§.ſeq.ꝙ ↄ̃ctus d3 fundari in ꝑſona creditoris:⁊ ſi dirigaẽ in ꝑſona dñi,non v3:q2 ꝑ ꝓcuratorẽ nõ põt acquiri ius directũ ſecus in his q habent publicũ officiu3 vt in tutore,curatore,⁊ actore:q2 poſſu3 cõferre ↄ̃ctũ in ꝑſonã dñi:q2 ꝑ eos p̃t queri ius directũ.⁊ adde qõ no.j.de vſu.cai⁹.⁊ de ver.ob.ſtipulatio iſta.§.ſi qs inſulã.in.l.j.de ſtip.ſer.de le.hmõi.in prin.de ac.⁊ ob.quecunq3 gerimus.facit.j.de confeſ.l.certum.§.ſi quis abſente.⁊ vide.l.pe.C.quando ex fac.tu.

¶ Sequitur ex lec.anti.

Si ſeruo. Ibi,qualẽqualem.¶ No.ꝙ iſtã verba nõ habent hic diminuere obligationem,q2 plenam obligatationem affert ſeruus domino.

Sed ſi quis. Conſtituẽdo quis põt ſe obligare,non aũt poteſt obligare alium.h.d.¶ In gl.ibi.§.ſi poſita.C.eo.auẽ.ſi quando.

Itẽ ſi mihi. Uerba conſtituti debẽt referri ad eũ,cui ſit ↄſtõ.niſi ille alius ſingereẽ ille cui ſit ↄſtõ:qõ cõtingit rõne legitime adminiſtratiõis,⁊ rõne ꝑtãtis.h.d.vſq3 ad.l.ſ3 ⁊ ſi filio.§.j.¶ In gl.⁊ ſic ibi,dño.⁊ ſic circa iſtã gl.vide qõ no.inſti.de inuti.ſtip.§.alteri.⁊ d̃ materia inſtrumentorũ.§.heres.in.l.ſtip.iſta.§.ſi quis inſula3.⁊.§.ſeq.j.de ver.ob.quod aũt ſit in nuntio videbitis.j.e.l.licet.

Sed ⁊ ſi.§.Si mihi. Adiectio nõ poteſt conſtitui,ſed d3 ↄſtitui ipſi principali creditori,⁊ poſt ↄſtitutionem facta3 ipſi principali creditori,adiecto ꝑncipali nõ poteſt ſolui,alteri correo credenti.h.d.vſq3 ad.l.hacten⁹.iſtas leges declara optime vt in glo.¶ Ex lec.anti.¶ No.in.l.ſed ⁊ ſi.§.j.quod in perſona adiecti non conſiſtit obligatio.

¶ Item ex lec.antiq.

Si vero. No.ꝙ perſona adiecta in obligatione prima,non intelligitur repetita in obligatione ſecũda niſi in ea expreſſe ponaẽ facit.j.de verb.ob.ſi ita,ſtipulat⁹.§.chryſogonus.

Hactenus. Ad hoc vt valeat cõſtitutũ ſufficit qõ ſit debitũ l3 non appareat ꝑſona q̃ debeat.h.d.iſta lex vſq3 ad.§.ſi quis centum.¶ Ex lec.ant.¶ No.qõ poteſt apparere obligatio ⁊ non apparet obligatus ⁊ fortius exemplu3 eſt,ſi quis deceſſit ſine hr̃de vt.j.vt le.no.ca.poſt ꝗ.j.depo.l.j.§.plane.de admi.tu.ſi ſine herede.de ſo.ſtichum,aut pamphiliũ.in ſi.principij.⁊ facit j.de in diem addict.l.ſi predio.

1 ☞ Utile per inutile vitiatur.

Si quis centum. Conſtituẽs pluſ ſe ſoluturum debito teneẽ vſq3 ad debitã quantitatẽ[c] in gl.ſeq.de conſtituta.ibi ſ3 hodie.No.iſtã gl.⁊ circa eam vide quod no.s.e.l.iij.§.j.⁊c.¶ Ex le.an.¶ Utile per inutile non vitiatur[d].h.d.⁊ hoc eſt verũ in contractu,ſ3 in ſñia dic vt no.in.l.extra territoriũ.s.de Iuriſ.om.iud.cũ ſi.⁊ facit ad.§ qõ no.j.de verb.obliga.ſi diuortio.¶ In gl.ſi.de conſtituta.vide quod no.s.eo.quod ſi maritus.§.j.

Qui autem

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

QUi aūt. §. Si quis. Ad hoc vt valeat cōſtitutio, ſufficit ꝙ illud qđ deducit̄ ad conſtitutū, ſit de acceſſorijs ad debitū, licet ꝑ ſe principaliter debitum nō ſit. h. d. vſq₃ ad. §. conſtituere. iſtū. §. ſi quis. declara optime, vt in gl. ſuper v̄bo, irrepſerit ⁊c. ¶ Ex lec. ant. ¶ Acceſſorium poteſt conſtitui, lʒ nō precedat obligatio ſuper acceſſorio, ſed ſuper principali. h. d.

Sed ſi quis. No. diſtinctionē huius tex. ⁊ no. tex. iſtū cū gl. q̄ incipit, idem eſt. ibi, nunquid ⁊c. ꝙ qñ aliquis ꝓmittit aliū aliqđ facturū ꝓ obſeruatiōe eiꝰ ad qđ tenet̄, ipſe promiſſor v̄r in dubio ꝓmittere ſe facturum ⁊ curaturū quod ille faciet. qđ no. ⁊ tene mēti. ¶ Ex lec. an. ¶ No. ꝙ ille qui ꝓmittit dare bonū fideiuſſorem, ſi nō
a pōt dare illū, liberat̄ dando eque bonū[a]: ⁊ hic loquit̄ in fideiuſſore dādo, qđ in fideiuſſore dato, nunqđ creditor cogit̄ eū liberare, ⁊ eque idoneū accipere? ⁊ hic ē arg. ꝙ ſic. ꝭ. loc. ſi qs domū. ſʒ ibi īteruenieбat difficultas ꝓſtationū: ⁊ iđ dicit ꝙ nō cogit̄ extrahere de obligatione ⁊ alterius fidē ſequi, ar. ꝭ. vñ falſum. ⁊ ꝭ. man. ſi mādato meo. §. j. Quid igit̄ dʒ facere debitor ꝓnci palis, q ꝓmiſit eum exhere đ obligatiōe? Rñdeo faciat qcqđ pōt: nā ſi debitū eſt purum ſoluat, vt. ꝭ. ti. j. ſi vt certo. §. idē labeo. ſi debitū non eſt purū nec liquidū, offerat idoneos fideiuſſores, ⁊ ꝓteſtet̄ ꝙ ꝑ ſe non ſtat: nā ad impoſſibile nō pōt obligari. de hoc tangit Cy. s̄. de arb. labeo. in fi. in additione.

l ☞ Nuntius dicitur preſtare nudum miniſterium.

Conſtituere. Cōſtitutio pōt fieri ēt ꝑ abſentem interueniente nūtio vel epiſtola, ⁊ nuntiꝰ v̄r ꝓſtare nudū miniſteriū tm̄. h. d. ¶ No. ex hoc tex. ꝙ ꝯſtō fit ꝯſenſu nec requirit̄ ſolēnitas verborū. ex quo cōcludit̄ qđ pōt fieri ꝑ nuntiū ⁊ per epiſtolā vt hic. ⁊ l. j. in fi. de cōtrahē.
l emp. ⁊ de ver. ob. l. cōſenſu. ¶ † Scđo no. in. l. lʒ. qđ nūtius đr ꝓſtare nudū miniſteriū, ꝓfert eīn verba in ꝑſonā dñi, dicēdo cōſtituis te ſoluturum dño meo. apparet ex hoc tex. ī gl. circa quod vide qđ. no. in. l. multū. C. ſi qs alteri vel ſibi. ⁊ qđ nuntiꝰ ꝓſtet tm̄ nudū miniſteriū apparet qꝛ in eiꝰ ꝑſona nihil querit̄ ſʒ tm̄ dño. ⁊ etiā apparet qđ nūtius alicuiꝰ nō ꝑt eſſe gñalis, ita qđ vigore illius gñalis mādati poſſit deſcendere ad aliqđ ſpeciale vnde nō poſſet dici organū domini. ⁊ circa ꝓdicta viđ qđ no. Pet. de bella perti. vt dicit Cy. in. l. multum. C. ſi quis alteri vel ſibi. vbi ponit aliquid circa materiam iſtius. l.

¶ Sequitur ex lec. anti.

ET licet. ¶ No. ꝙ illa regula, ꝙ ꝑ liberā ꝑſonā nō acquirit̄ alteri actio, nō hʒ locū ī nūtio: qꝛ nō đr acquiri ꝑ nūtiū, ſʒ per ipſum dñm miniſterio nuntij ſic. ꝭ. de ma. vin. pater ex prouincia. in fi. nuntius enim eſt ſicut pica ⁊ organum, nō aūt fundatur actus in eo, vt no. C. ſi quis alte. vel ſibi. enm. vide hic quod no. Arc. xj. q. i. cum excommunicatio.

ET duo. Duo rei pñt cōſtitui cōſtituēdo. h. d. ¶ In. gl. q̄ incipit, idoneos. ibi, idoneo tū loco. cum iſta gl. concor. quod no. s̄. ti. j. l. j.

Ait pretor. Iuriſconſultꝰ hic refert v̄ba edicti q̄ ſequebant̄ poſt alia verba poſita. s̄. e. l. j. in ver. ait ꝓtor. que erāt talia, q pecuniā debitā cōſtituit, modo ſequuntur iſta, ſi appareat eum, qui conſtituit ⁊c. ¶ Ex lec. ant. ¶ No. hic ⁊ in. §. j. ꝭm Guli. ꝙ ille q ꝓmiſit ſoluere vbiq₃
b locoꝝ ꝑ iſta gñalia verba, nō pōt ꝯueniri niſi ī loco idoneo[b]: ⁊ forte eſt verū, qñ nullus locꝰ fuit ſpecificatus: ſecus ſi q̄dā fuerunt ſpecificata, ⁊ addita clauſula gñalis, ar. l. ſed. ⁊ ſi qs. §. q̄ſitū ſi qs cau. ꝑ Gu. facit qꝛ verba ſunt ciuiliter intelligēda, vt s̄. de ſer. ſi cui. ad idē facit in rōne ſui. ꝭ. de ſo. ſi ſoluturꝰ. Breuiter qcqđ ipſe dicat, veritas eſt in ꝯ̄riū per. l. titiū ⁊ meuiū. §. j. de admi. tu. ad qđ facit. ꝭ. de ver. ob. qui rome. §. callimachꝰ. in fi. §. nō ob. gl. noſtra, qꝛ loquitur in verbis prolatis a lege: đ hoc dixi. s̄. ti. j. non vtiq₃. §. ſi quis ita.

Ergo ſi non. Hic incipiūt verba Vlpiani exponētis v̄ba edicti ⁊ hoc. d. periculū interitus poſt morā pertinet ad debitorē, ⁊ debitor pōt moram purgare vſq₃ ad lit. ꝯte. h. d. cū. l. ſeq. ¶ In gl. que incipit ibi, ad tp̄s. ī fi. No. ergo ex hac gl. ꝙ ꝯſtituēs pure đr eſſe in mora ſtatim lapſis. x. diebꝰ. q ſibi dant̄ a lege, anteq̄ ꝯ̄ ipſum poſſit fieri executio ex actiōe: ſicut ſi dies eſſet appoſita ab hoīe: qđ tene menti pro intellectu. l. promiſſor. §. l. quam glo. alleg.

¶ Sequitur ex lec. anti.

Hec autem. No. ꝙ qñ ꝓcedit mora debitoris, q̄ v̄r ꝓueniſſe, niſi vſq₃ ad terminū periculū interitꝰ ꝑtinet ad eū, niſi poſtea purget moram, quā ꝑt purgare ſola oblatiōe, niſi ſit litis ꝯteſtata: qꝛ tūc ſola oblatio nō pōt purgare. ⁊ hoc verū qñ extra iudiciū purgatur, ſecus ſi in iudicio: quia tunc ſemper mora purgatur per ſimplicem oblationem, facit. ꝭ. de pignora. actio. ſi rem. in fin. Idē facit. ꝭ. de ver. obl. interdū. §. fi. ⁊ no. hic ꝙ vltima mora nocet, qđ an ſit verū in obligationibꝰ facti, dic vt no. in Spe. de loc. §. nūc aliqua. ver. centeſimoſecūdo. certe ex iſta. l. coniuncta. ꝭ. l. proxi. §. ait pretor. apparet ꝙ eadem eſt regula purgationis more in dandis ⁊ faciendis. qđ no. ⁊ adde hic qđ no. in Spec. de arbitro. §. ſequitur. ver. ſed pone igitur.

SEd ⁊ ſi alia. No. ex hac. l. duo. Primo ꝙ actor đr eſſe in mora eo ipſo ꝙ recuſat accipe ſolutionē abſq₃ iſta cauſa. Scđo not. ꝙ reus pōt morā purgare vſq₃ ad lit. ꝯte. vt in hac. l. fi. ¶ Sʒ hic q̄ro nōne offerēdo pōt morā purgare vſq₃ ad ſñiam, vt iſti. de ꝑpe. ⁊ tē. ac. §. vl. Rñdeo ꝙ qñq₃ ſoluit reus rē debitā, ⁊ tūc pōt ſoluere vſq₃ ad ſñiam, ⁊ dʒ abſolui ab obſeruatiōe iudicij: ⁊ ibi qñq₃ reus nō ſoluit rē debitā, ſʒ tm̄ offert: ⁊ ſi iſto caſu oblatio fiat añ lit. ꝯteſt. mora pur-
a gari nō pōt, niſi poſt litē ꝯteſt. fiat oblatio, deſignatio, ⁊ depoſitio vel aliqđ qđ hʒ vim ſolōnis: qꝛ tūc poſſet fieri eadē rōne, qua poſſet fieri ſolutio, ar. d. §. vlti. cōiuncta. l. acceptam. C. de vſur. ¶ In gl. que incipit. ſ. ipſo iure. ibi, vel primo quātitas ⁊c. vult dicere iſta gl. ꝙ tūc liberatur reus ope exceptiōis, qñ debebatur quātitas ⁊ illā quantitatē obtulit, ⁊ poſtea perijt, ſed liberatur ope exceptionis. i. ipſo iure, qñ debebat ſpeciē, ⁊ illam obtulit, ⁊ poſtea perijt, vt probatur in. l. qui decem. hic alle. de quo per gl. in. l. acceptam. C. de vſur.

ITem illa. Actor đr eſſe in mora eoipſo ꝙ debito tꝑe nō venit ad locū vbi eſt fiēda ſolutio. Et exponit iuriſcōſul. hic illa v̄ba, ꝑ actorē ſtetiſſe, vʒ qñ dicat̄ ſtari ꝑ actorem quo minus ſolutionē recipiat. ¶ No. ex hoc ꝑn. tria. ꝓmo qđ dixi in ſummario. Scđo ꝙ lʒ difficultas excuſet reum a mora, vt. l. qđ te. ⁊ ita no. s̄. ſi cer. pet. tñ difficultas non excuſat a mora qn ꝑ hoc qs đr eſſe in mora recipiēdi ſolutionē: nā videbitis hic in ver. proinde. ꝙ lʒ actor fuerit impeditus venire tꝑe debito ad locū ſolutionis: tñ đr eſſe in mora recipiēdi ſolutionē. ¶ Tertio no. in ver. proinde. qđ actor dʒ venire ad locū ſeu ciuitatē, vñ eſt reus, vt ſolutionē recipiat, vt ꝑtʒ hic: qꝛ ſi nō venit, đr eſſe in mora, vt hic eſt tex. qđ tene mēti. ¶ In gl.
b iij. vbi, ad domū vero. no. hanc gl. ⁊ ꝓ huius glo. declaratione ꝭm Guil. de Cu. dic latius. quandoq₃ in obligatione non eſt appoſita dies expreſſe vel tacite intellecta, ⁊ tunc reus nunq̄ conſtituit̄ in mora niſi ꝑ interpellationē, vt. l. ſi ex legati cā. de ver. obl. q̄ interpellatio debet fieri ꝑſonaliter ipſi debitori, vel
c ſi nō reperit̄ ſufficit qđ fiat ad domū ipſiꝰ[c], vt. l. ſi dictū. §. fi. ꝭ. de euic. l. j. §. j. ꝭ. de lib. agno. ⁊ ꝭ. de dam. infe. l. iiij. §. domū. quādoq₃ in obligatione eſt dies exꝑſſa vel tacita, ⁊ tūc ſi reꝰ vult ſoluere vt euitet cōmiſſionē more, in quā per lapſum diei incideret tūc vtrū debeat ire ad domū actoris vel nō, glo. hic diſtiguit, vt ſi ſunt eiuſdē fori debeat ire ad domū actoris, vt hac gl. ſi vero ſunt diuerſi fori, tunc actor debet ire ad domū rei, vt hac gl. Sʒ circa hoc dic latius ꝭm Gul. quando ſolutio dʒ fieri reſpectu alicuius rei ⁊ pro aliqua re: qꝛ eſt onus quod reſpicit rē: ⁊ tūc ſi actor eſt de illo foro, vbi res illla eſt ſituata, dʒ ire ad domū actoris, vt. l. ij. C. de iure emphy. l. forū. §. ſi vero. arg. ꝭ. de cenſi. in aut. quib. mod. na. effi. ſui. §. ſi quis. igit̄ qualibet ex cauſa, tñ fiſco volente poſſet fieri ſolutio in loco propinquo. ⁊ non in loco vbi res eſt ſituata, vt. C. de anno. ⁊ trib. l. pro locis. ⁊ l. nemo. ⁊ l. ſeq. lib. x. Si vero non ſunt eiuſdem fori tunc non tenetur reus ire extra locū ſui fori, ar. iſtius tex. cū hac gl. aut ſolutio que eſt fienda nō fit reſpectu alicuiꝰ rei, ⁊ pro aliqua re. ⁊ tūc aut talis ſolutio reſpicit tantū cōmodū perſone, ⁊ debet ire reus ad domū actoris, vt. l. qđ vbi. de ope. lib. aut talis ſolutio reſpicit cōmodum pecunie, ⁊ tunc aut ex hac ſolutione volo mihi acquirere, ⁊ aliquem mihi obligare: ⁊ tūc ego debitor debeo ire ad domū creditoris, vt. l. pe. §. fi. ꝭ. đ condi. ⁊ demon. C. de cōdi. inſer. l. cū quidā. aut ego debitor ex tali ſolutione volo me exonerare, ne incidam in moram vel in penā: ⁊ tūc ſi quidē creditor eſt eiuſdē fori, cuius ſum ego debitor: ⁊ tūc debeo ire ad domū ſuā, aut nō ē eiuſdē fori, cuiꝰ ſum ego debitor, ⁊ tūc creditor debet venire ad domū đbitoris vt hic tex. cū hac gl. ⁊ ꝓ hoc dicit Gul. ꝙ iſto caſu ſufficit ꝙ reus in diē ſolutiōis ſtādo in domo ſua dicat, ego eſſem paratꝰ ſoluere ſi aliqs eſſet, q ſolutionē reciperet: ita dicit Guli. Sʒ aduerte ad iſtā gl. qꝛ iſta gl. videt̄ velle, ꝙ quādo reus vult morā purgare, ī quā iam incidit, debet ſic diſtingui: aut ſum eiuſdē fori, vel non. vt patet in gl. dum dicit, vt purget morā: ſed hoc non eſſet verum, ſed bñ diceret verū gl. quādo reꝰ ſolueret, vt nō incideret in morā: ſed ſi reꝰ ſolueret, vt purget morā ī quā iam incidit: tunc ſiue eſſet eiuſdem fori cum creditore ſiue diuerſi fori, tunc reus ſemꝑ teneretur ire ad domum actoris ſeu creditoris, quia cū reus propter morā ſit obligatꝰ ad periculum interitus vel ad penam, non facit iſtam ſolutionē vt ſimpliciter ſe exoneret, ſed vt aliquid ſibi acq̄rat: ⁊ ꝑ conſequens

a ¶ Bonū. Quo aūt offerre debeat ille q tenet̄ dare fideiuſſorē, vide. d. Alex. ī ꝯſi. xc. ī fi. vl. col. ī. j. ꝑte ⁊ in cōſi. clxxx. in vl. col. ī fi. in iij. ꝑte. vbi ponit qđ tenet̄ facere ille, qui dʒ dare fideiuſſorē: et qđ ſi ille, q tenet̄ ꝓſtare fideiuſſorē, dicat ſe non poſſe ꝓſtare in eo loco, an poſſit ꝓſtare in alio. vide ꝑ eū ī cōſil. lvij. in pe. col. in. iij. ꝑte.

b ¶ Idoneo. adde Feli. ī. c. cū R. can. de offi. dele. ⁊ Frā. Are. ī. l. actione. ꝭ. depo.

c ¶ Ipſiꝰ. Vide Io. de For. in l. ſemel mora. ff. ſol. mat.

tenetur ire ad domũ creditoris,vt.d.l.pe.§.fi.ĵ.de cõdi.ꝛ de-
mon.ꝛ.d.l.cum quidam.C.de condi.inſer.vt ex.ſ.dictis appa
ret.Sꝫ puto iſtam gl.dum dicit vt purget moram voluiſſe di
cere,vt in moram non incidat.¶ Ex lec.ant.Mora nocet cre
ditori,ꝛ eſt in mora,ſi non vult recipere in termino,vel non ve
nit ad locũ determinatũ ĩ termino:qꝛ imputet ſibi.h.d.ꝛ etiaꝫ
a ¶ Soluere. Et hoc idem tit. Aug. hic.
impedimentũ caſus fortuiti nocet creditori.¶ No.hic ꝙ cre
ditor dꝫ ire ad locũ deſtinatũ, vt ibi recipiat ſolonẽ: ꝛ iſtud
eſt verũ añ morã rei,ſꝫ poſt morã rei dicit gl.qd reꝰ dꝫ ire ad
domũ creditoris ad purgandã morã:de hoc dic melius vt hic
ꝑ Gul.ꝛ vide qd no.C.de ſo.vſuras.in fi.magne glo.ꝛ facit qd
no.ſ.de,tranſa.cũ hi.§.cauſe.deinde no.iſtum tex.dũ dicit ad
diem conſtitutũ.i.ĩ termino qd creditor nõ cogit recipere añ
terminum,de hoc no.de ver.ob.qui rome.in pñ.ꝛ in ſpe.de lo.
§.nũc aliqua.ver.xxxiij.ꝛ.ſ.ſi cer.pe.ſi pecunia.¶ No.de caſu
q nocet creditori vid Jn.d of.del.c.P.ꝛ G.d pi.c.ſignificãte.

Quod adijcitur. Sufficit debitũ fuiſſe tpe cõſtituti, lꝫ ex poſtfacto de
ſierit eſſe debituꝫ.h.d.In hoc.§.gl.mag.q̃ incipit no.duo,po
nit quatuor no.qd dic vt in gl.¶ In ea.gl.ibi.l.iij.vide hic ꝙ
noꝰ Dy.i.c.actu legitimo.extra de regul.iu.li.vi.ꝛ vide ꝑ eũ ĩ.
l.pluribꝰ.§.ſi plꝫ.ĵ.de ver.ob.¶ Ex lec.an.¶ No.qd actio ſu
brogata plꝰ innuit q̃ actio ꝑmitiua.ꝛ eſt rõ qꝛ ſubrogat̃ per
hominẽ,ſi autẽ fiet ſubrogatio per legem,dic vt.ĵ.de don.cau.
mor.ſi debitori.per Dy.ꝛ Ja.no.ꝙ conſtituens nõ liberet̃, lꝫ
b ¶ Et pignus. Add Feli.l.c. ad hec.in ver. no.qd de ſenten.excom.
liberet̃ illꝰ q ꝑmo tenebat̃,arg.huius.§.ſecus in fideiuſſore,vt
no.ĵ.ad tre.l.heres pecuniam.No.hic in fi.ꝙ poteſt aliqs ꝯſti
tuere ſe ſoluturuꝫ,ꝛ poſt ꝑſcriptionem completam , ergo põt
renuntiari preſcriptioni facte ꝛ future,de hoc.ĵ.de edi.edic.ꝙ
ſi nolit.§.ſi qs.ita tangit̃ per Dy.de leg.ij.nemo poteſt.ꝛ tãgi
tur etiam in aut.quas actiones.per glo.que eſt ꝙ in iſto.§.cur
rat preſcriptio,cum fuerit agnitum debitum.ſo.vt no.in ſimi
li.ĵ.de ſol.l.cum quis.§.ſi quis pro reo.

Bene aũt eſt. Actio de ꝯſtituta eſt actio rei ꝑ-
ſecutoria non penalis.h.d.

Vetus fuit. Per litẽ ꝯteſtatã factã ſuper actiõe
de cõſtituta nõ tollit̃ ꝑma actio,ſꝫ ſi
intercedat ſolutio,vtraqꝫ tollit̃.h.d.iſte.§.¶ Quero d vno,vñ
eoipſo qd erat deductũ in ꝑma obligatione,fuit deductũ ĩ cõ
ſtitutum actio ꝑma tollit̃,quaſi ꝑſumit̃ facta nouatio,ꝭm hec
tpa,vt.l.ſi.C.de noua? Reſpõdeo,illud erat verum qñ dedu-
ctum in ꝑma obligatione deducebat̃ poſtea in ſtipulatione:ꝛ
ita loquit̃ ibi.Sꝫ qñ deductum in ꝑma obligatione deduce-
batur in alium ꝯctũ q̃ in ſtipulatiõe,tunc erat ſecus vt hic ꝓ
batur in.l.mandatum.in fi.ĵ.manda.

ID quod. Debitum ſub ꝯdõne põt conſtitui
c ¶ L. publia. Ubi vid Frã. Are.ꝛ Fel.l.c. l.de fide inſtr.
pure ꝛ in diẽ,ſꝫ ſuſpẽdit̃ in tps con
ditionis.Itẽ debitũ purũ,põt cõſtitui ſub ꝯdõne.h.d.
¶ In gl.iij.ibi,ſꝫ non põt agi ea ꝛc.dic.ſ.ꝑma actione.¶ In
ea.gl.ibi,imo ꝛc.ſ.põt agi ꝑma actiõe.¶ In ea.gl.ibi nouata
qñ non ſit nouatio,probat̃.ſ.l.proxi.ꝛ ibi dixi, ꝛ hoc ꝑſumit̃
in dubio . ſed ſi conſtaret ꝙ conſtd eſſet facta animo nouandi,
tunc ſecus,vt no.ĵ.eo.l.vbi ꝛc.

Si pater vel dominus. Sufficit debi
tum eſſe tem-
pore cõſtitutionis.h.d.cum.l.ſeq.iſta.l.

NEque enim. Inducit Guliel.de.Cu.ad
q.ſi dt ſtatutum, quicunqꝫ
habẽs librũ ſeu eſtimũ dbeat aſſignare equũ,ꝛ tpe ſta
tuti vel aſſignatiõis ſiẽde qs habeat eſtimũ mille librarum,lꝫ
poſtea decreſcat eius eſtimũ,nihilominus teneat̃ aſſignare ꝛ
tenere equũ,ar.iſtiꝰ tex.qd dic vt hic ꝑ eum,ꝛ bene.¶ Ex lec.
ant.¶ No.ꝙ augmentum vel diminutio non auget vel dimi-
nuit obligationem certe q̃titatis.facit extra de cenſi.olim.

PRomiſſor. In cõſtituto poteſt deduci eſti
matio rei perempte poſt morã.
h.d.preſens lex.¶ Ex lec.an.¶ Facit.ĵ.de confeſ.iu-
lianus.ꝛ.ĵ.de vſufr.le.ſi vſuſfructus mihi in biennium.ꝛ.ſ.de
condi.inde.in ſumma.§.ſi ſeruus.ꝛ.§.in frumento.

1 ☞ Debitor debet habere terminum decem dierum antequaꝫ
cogatur ſoluere.

2 Dilatio quadrimeſtris an habeat locum in criminalibus.

Si ſine. In ꝯſtituto facto pure ĩtelligit̃ tps.x.dierũ.
h.d.¶ No.ex hoc.§.ꝙ in conſtituto vr̃ tacite
adiectũ tps.x.dierũ,intra qd dꝫ fieri ſolutio.¶ In gl.magna
in fi.ſꝫ veritas eſt ꝙ in quacũqꝫ obligatiõe pura ſtatim cedit
dies obligatiõis,vt.ĵ.d.§.quoties.ꝛ iſti.x.dies.de qbꝰ loquit̃
hic,nõ adijciunt̃ obligationi,ſꝫ conceduntur ſoloni gratia miſe
ratiõis:vt.l.cũ militi.§.ſi.ĵ.de cõpen.ꝛ hoc vult dicere iſte tex.
dum dicit exactio celebret̃ nõ aũt dicit vt obliget̃.ſed aduerte
ꝙ iſtud tps,qd indulget̃ ſoloni grã miſerationis.eſt determi
natũ in cõſtituto,vt ſit tps.x.dierum.In alijs vero obligatio
nibus tempus ad ſolonẽ nõ eſt determinatũ, ſed relinquit̃ iu
dicis arbitrio:ꝛ ita dicit.l.qd diximꝰ.ĵ.de ver.ob.§.omnis.v.
pure.inſti.de inuti.ſtip.§.vlt.¶ Sꝫ quero vtrum curſus iſto
rum.x.dierum conſtituat quẽ in mora:gl.habuiſtis.ſ.eo.ĩ.l.ſi
1 duo.§.vlt.ſuper verbo,ſed conſtituto.¶ Ex lec.an.¶ † Quali
ter debitor dꝫ habere ad minus terminũ.x.dierũ anteq̃ coga
a tur ſoluere[a].facit.ſ.de iud.ſi debitori.No.ar.iſtius tex.ꝙ debi
tor ꝑ inſtr̃m guarentigie nõ poſſit ſtatim capi,ſed demuꝫ ela-
pſis diebꝰ.x.ꝛ vide qd no.ĵ.de ver.ob.ſi penã.facit etiã ad lite-
ras quas recipiũt mercatores d pagamẽtis,vt poſſint differ
re ad.x.dies Gul.de Cu.querit vtrũ q habuit dilationẽ cõuen
tionalẽ,debeat habere tps quadrimeſtre,ꝙ datur iudicatis:ꝛ
2 determinat ipſe ꝙ ſic:ꝙ no.¶ † Scdo querit,vtrũ in crimina
li habeat locũ dilatio tpis quadrimeſtris:determinat ipſe ꝙ
ſic gñaliter dicẽdo,niſi teneat̃ ad penã,quã ſtatim poterit ſol
uere,vt penam corporalem,allegat.c.cauſa ſi cũ ex.§.quatenꝰ.
facit.C.de app.addictos.vnde ſi ſtatutuꝫ dicit ꝙ ſi homicida
non ſoluerit centũ,decapitetur,nec adijcitur terminus, intel
ligitur eſſe tempus quadrimeſtre.quod no.

Conſtituto. Cõſtituens ſe ſoluturũ non liberat̃
dãdo fideiuſſorẽ vel pignora,ſecus
ſi conſtituat ſe ſatiſfacturum.h.d.¶ Ex lec.anti.¶ No.hic ꝙ
q ꝓmittit ſoluere,dꝫ ſoluere,nõ dare fideiuſſorẽ,vide.ſ. ſi cer.
pe.l.ſi.in fi.Scdo no.ꝙ appellatione ſatiſdatiõis cõprehẽdit̃
b fideiuſſor ꝛ pignus[b]:ꝛ dt Gui.ꝙ hoc nõ eſt verũ , qñ profert̃
ab hoĩe:ſꝫ ſi a lege,ſemꝑ requirit̃ perſona fideiuſſoris ꝭꝫ Gu.

SI poſt. Conſtitutuꝫ heredi dꝫ trãſferri ad
euꝫ,ad quẽ ex poſtfacto hereditas
incipit pertinere.¶ Ex le.an.¶ Reſtituta heredi
tate trãſit ĩ fideicõmiſſariũ actio de cõſtituta.h.d.

PRomiſſor. Si res debita pereat poſt mo-
rã ipſa res perempta in ꝯſtitu
tum deduci põt.h.d.iſta.l.no.Iſtam legeꝫ declara vt
in gl.ꝛ bene,quam vide per teipſuꝫ.¶ Ex lec.an.¶ Mora fa
cit obligationeꝫ etiam ad ipſam rem durare poſt interitũ, ſic
ĵ.de ver.ob.ſi ſeruum ſtip.§.effectus.ꝛ.§.nouari.

TItius ſeio. Per epiſtolam inducitur
obligatio in his, q̃ poſſunt
ꝑ epiſtolã geri.h.d.iſta lex.¶ No.ex hac.l.ꝑmo qd
dixi in ſummario.¶ Scdo no.ex hac.l.ĩ ſi.ꝙ ille q
cõſtituit ſe ſoluturuꝫ pro alio,non dr ſuccedere in locũ illius:
ꝛ ſic ex hoc habes ꝙ actio de conſtituta non dr ſuccedere in lo
cũ ꝑme actionis,ſꝫ potius dr accedere:cõpetit eñ actio ipſa,ꝛ
etiã actio ꝑma,vidiſtis.ſ.e.l.itẽ illa.ꝛ videbitis.ĵ.eo.l.vbi qs.
¶ Ad ſummarium op.ꝛ vr̃ qd epiſtola nõ inducat obligatio
c nẽ,ſꝫ inductam ꝓbet,vt.ĵ.depo.l.publia[c].in ſi.Sol.qñqꝫ epi-
ſtola eſt inducta ad inducendum obligationem,ꝛ tũc in his q̃
poſſunt ꝑ epiſtolã geri,epiſtola obli.inducit:ꝛ ita loquit̃ hic,
ꝛ.ĵ.eo.l.qdã.ĵ.de ꝯhen.emp.l.j.in ſi.§.cõſenſu.ĵ.d ac.ꝛ ob.qñqꝫ
epiſtola non eſt inducta ad obligationem inducendam,ſed eſt
inducta ad narrandũ ꝑcedẽs factũ,ꝛ tũc epiſtola obligationẽ
non inducit,ſed inducit ꝓbationem precedentis obligatiõis:
ꝛ ita loquitur.l.publia.in ſi.¶ Sꝫ quero an eoipſo ꝙ quis re
cipit vnã epiſtolã,videat̃ conſentire ei qd in epiſtola cõtinet̃:
ſi nõ ꝯdicit,dic ꝙ ſic,vt habuiſtis ĩ.l.ſi filiꝰ.ĵ.ad mace.facit gl.
cũ tex.C.ſi cer.pe.l.pe.ſi abſentis.facit ad predicta qd no.in.l.
cõem.§.j.ĵ.rem ra.ha.ꝛ ita tenet Guli.de Cu.¶ Ex lect.anti.
¶ Tutor conſtituẽdo ſe ſoluturũ ꝓ papillo obligat̃ ad ſortẽ
nudo pacto,ſꝫ ad vſuras nõ tenet̃ niſi interuenerit ſtipulatio.
¶ No.ꝙ ꝑ literas inducit̃ obligatio,alibi inducit̃ probatio.ĵ.
depo.publia.in ſi.dicit Gui.ſi lr̃a cõtinet verbũ obligationũ,
inducit̃ obligatio,vt hic:ſi ſimplicẽ confeſſionem,tũc inducit̃
ſimplex ꝓbatio,vt in ꝯrio,facit.ĵ.e.quidã.Itẽ no.hic ꝙ tutor
obligat̃ tanq̃ ꝑncipalis ꝛ ꝑuata perſona.ꝛ eſt ratio qꝛ ꝓmiſe
rat finito officio,ſecꝰ ſi eo durante niſi nominatim obligaſſet
ſe priuato noĩe.ar.in.l.ſi.ĵ.de inſti.adde qd not.ſ.de ꝓcur.pro
curator q pro euic.ꝛ hunc intellectum vult glo.parua que ici-
pit,quondam.ſuper verbo,pupillorum ꝛc.

ILlud aut illud. Ille qui conſtituit ſe
ſoluturum vnã de plu
ribus rebus,ad quas tenetur alternatiue,aliaꝫ ſolue
re nõ poteſt.h.d.iſta.l.¶ In gl.j.in ſi.ꝛ vidiſtis de hoc in.l.cũ
his.§.vlti.ſ.de condi.indebi.
¶ Ex lec.antiq.¶ Not.quod neceſſitas iuris non facit actuꝫ
inualidum.hoc dicit.

Si iureiurando. Si quis iurauit ſibi fuiſſe
conſtitutum, poteſt agere
actione de conſtituta,ſiue iurauerit,cum iuramentũ fuerit ſi-
bi delatum,aut cum fuerit ſibi relatum.

QUidam. Conſtitutum poteſt fieri per epiſto
lam.h.d.iſta preſens.l.Iſtam.l.de-
clara optime,vt in glo.

¶ Ex lec.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

¶Ex lec.ant.¶No.in iſta lege oriri obligationē,⁊ tñ nō fuit inſertū verbū,ꝓmitto,ꝙ tñ tacite intelligit:nec ob.ꝙ dixi.ſ. e.titiꝰ ſcio.q2 hi iſta vba nō poſſunt operari ꝓbationē,q2 nō ꝓcedebat debitū in eadē perſona:vnde iſta verba diſponunt vt aliquid operentur:qđ eſt notandum.

V**Trum preſente.** Quis pōt etiā pro inuito ꝯſtituere. Itē preſtatio que inhibet fieri actum,ad quē quis eſt obligatus,nulliꝰ eſt momēti.h.d.cū.l.ſe.¶In tex.ibi quis.l.qđā tertius.no.iſtam.l.maxime ibi,vnde falſum.nam iſta facit ad q.ꝙ ſi aliqs fideiubet pro aliquo volēte aliqd accipere mutuo ⁊ iſte fideiuſſor denūtiat creditori,ne ei ꝓ q̄ fideiuſſit numeret, talis ꝓteſtatio ſeu denuntiatio nihil vȝ:de qua.q.no. ꝑ glo.ſ. de fideiuſ.l.fideiuſſor.⁊.C.de procu.l.titius.⁊ ibi dicam.¶Ex lec.ant.¶Proteſtatio debitoris nō pōt impedire ius creditoris.h.d.⁊ adde qđ not.ſ.de ꝓcu.titius.⁊ in Spe.de fideiuſ.§.j. ver.qđ ſi fideiuſſor ꝓnuntiauit.⁊.v.ſeq.⁊ qđ no.C.đ nō nu.pe. tā mādatori.Querit hic Gu.ſi aliqs ꝯrit tanꝙ ꝓcurator meꝰ ⁊ recepit ꝓmiſſonē,vtrū poſſim vetare ne ei ſoluat:eſt ar. h ꝙ nō,⁊ đ publi.qs ꝓhibuerit.determinat ꝯriū per.l.ſi cū emptore.de pac.non ob.iſta.l.quia hic erat celebratꝰ ꝯctꝰ fauore alterius:ſed in.q.predicta fauore prohibentis ſm Guil.⁊ no.

V**Bi quis.** Interuētio noue pſone ꝯſtituētis nouationē nō īducit.⁊ io.gl.hic poſitā.allegaui tibi.ſ.eo.item illa.§.vl. ¶Ex lec.anti.¶Nūquid eſt neceſſaria excluſio ꝓncipalis:dic vt no.in aut.de fideiuſ.in ꝓn.ſȝ q̄ dr̄ia eſt inter fideiuſſorm,⁊ conſtituentem:Reſpondeo,quia conſtituens facilius obligatur.ſ.nudo pacto,ſecus in fideiuſſore, vt.C.de fideiuſſo.l.blāditus.vtrū interuenerit vt conſtitutor vel fideiuſſor:recurre ad verba contractus,vt.ſ.e.l.j.§.eum qui.

Q**Ui iniuriam.** In ꝯſtitutū poſſunt deduci etiā actiōes deſcēdētes ex delicto.h.d.Iſtā.l.declara,vt in gl.⁊ bene, ⁊ inquātuȝ gl.dicit ꝙ actiōe iniuriarū debetur, quantū actor iurauerit.vide qđ no.in.l.iniuriarum.ſ.de iniur.

¶Ex le.an.¶Hec.l.ar.eſt ꝙ ex delictis oriatur obligatio naturalis,coniuncta.l.j.§.debitū.ſ.eo.ad idem de infamibꝰ. ſeruus.cum ſi.ar.contra de condi.inde.ſi pene cauſa.

S**I quis duobus.** Quando ſolutio fit adiecto in conſtituto,qui adiectus nō erat adiectus ī obligatiōe principali,actio principalis tollitur ope exceptionis.h.d.Sȝ ſi adiectus in cōſtituto fuiſſet etiam adiectus in obligatione principali,tūc ſolutio ei facta tolleret obligationem ipſo iure,vt habuiſtis.ſ.eo.l.ſȝ ⁊ ſi filio.§.j. vide hic qđ no.in.l.j.C.de excep.

L**Ucius titius.** Cōſtituens ſe ſoluturū ꝙ alius dȝ,quaſi ipſe cōſtituēs deberet,non tenetur actione de ꝯſtituta.h.d. iſta preſens.l.Iſtā.l.declara vt in gl.ſuper vbo,de conſtituta. ex quo no.quando ſit verū ꝙ ꝯſtituendo pro alieno debito qs obliget:q2 hȝ locū qñ cōſtituit ꝓ alieno debito tāꝙ debitū ſit alienū,ſecꝰ qñ quis cōſtituit pro debito alieno tanꝙ illud debitum alienū ſit ipſius cōſtituentis:⁊ ita loquitur hic,pro hoc etiam.l.ſi pene.§.j.de condi.inde.

¶Ex lec.an.Qui ꝓmiſit vt heres,nō tenet ex ea ꝓnūtiatione,ſi nō eſt heres.nec nocet ſibi falſa ꝯfeſſio.h.d.¶Querit hic Gul.quidā habebat feudū ab īperatore,obligauit ſe pretextu feudi,poſtea imperator accepit ſibi feudū,nunquid ceſſat obligatio:finaliter tȝ ꝙ ſic:ꝓ quo facit de leg.iij.cum qs decedēs. in prin.⁊ ideo emptores lacus,qui tenebant ad vices primis promiſſoribus:cum lacus fuerit eis ademptus,durante tēpore conductionis,eo ipſo ſunt liberati a vicibus,pro tēpore futuro per iſtud dictum Guil.qđ not.

¶Commodati,vel contra. Rubrica.

A**It ꝑtor.** Nō ſummat.¶In tex.ibi đr ⁊c.ſubaudi ⁊ verū ſit,vt no.i.l.niſi.ſ.ſi qua.pau.fe.dic.⁊.l.j.ſ.de dolo.

Huius edicti. Res mobilis,⁊ īmobilis,⁊ ēt icorporalis ꝑt ꝯmodari.h.d.iſte.§.¶In gl. q̄ incipit.i.domū.ibi,tu dic ⁊c.tene g̊ iſta ꝙ habitatio ꝗtuncū ꝙ ſit ius īcorporale,ꝑt cōmodari.⁊ ſic ille,q hȝ ſolū ius habitatiōis ꝑt cōmodare habitationē:⁊ eodē mō ille,q hȝ ſolū vſūfructū,vł aliā ꝯuitutē,ꝑt ipſuȝ cōmodare.Sȝ aduerte ad illđ qđ ſequit in gl.ꝙ etiā in caſu iſto cōpetit actio ꝑſcriptis verbis:q2 non eſt verū.Nā actio preſcri.ver.cū alia actione nō concurrit,vt.l.quoties.de preſcri.verb.nec habet locum in cōtractibus nominatis,vt.l.iij.eo.titu.⁊ per hoc dicit.Gul.de Cu. quod hec lex loquitur quando res cōmodatur ad certū vſum quo caſu eſt proprie cōmodatum.Sed actio preſcri.ver.haberet locum quando res traderetur ad vſum incertum:⁊ ita loquitur.l.ſi gratuitam.hic alleg.quo caſu non eſt proprie commodatum,vt videbitis.ſ.e.l.in commodato.§.ſicut.⁊ not.ibi.

☞ Contractus quādo non tenet ratione inhabilitatis perſone,nunquam confirmatur.

Impuberes. Si cōmodatū ab ipſo nūtio ipſo iure nō vȝ,ex poſtfacto nō pōt recōualeſcere:ſecus ſi ab initio naturaliter valeat.h.d.cū duabus legibꝰ ſeq.⁊ verus intellectꝰ iſtarū.ll.eſt ꝙ iſte.§.impuberes.loquat.qñ recipiēs cōmodatū erat pupillus,infans,vel ſi erat maior infante ceperat cōmodatū a tutore:quo caſu talis pupillus nec ciuiliter nec naturaliter tenet,⁊ ꝑ ꝯñs factꝰ pubes nō tenet cōmodati,lȝ.l.ſȝ mihi.ſ.e.loquat qñ pupillꝰ accepit cōmodatū exiſtēs maior infante,cepit cōmodatū quo caſu ſaltē naturalr tenet. et iſta lectio colligit ex gl.mag.in ſi.in d.l.ſed mihi.¶In gl.j.ſed mihi.⁊.ſ.ea.l.§.heres.No. hāc gl.⁊ vide qđ no.C.pro emptore.§.ſi.⁊ inſti.qui.alie.li.vel nō.§.nūc admonendi.⁊ inſti.quib.mod.re contra.obli.§.is quoqȝ.⁊ circa iſtas leges vide quod no.in glo.in.l.ij.ſ.de fideicom.

¶Ex lec.anti.¶†Not.ꝙ qñ cōtractus non tenet rōne inhabilitatis perſone,nunꝙ cōfirmatur,ſic.ſ.de ſtipu.ſer.vſuſfructus.nō ob.de here.inſti.qui ſoluendo non erat duos apollonios.q2 ibi non erat defectus inhabilitatis,ſed alius defectꝰ extrinſecus.Item non obſt.l.ſi.cōmu.pred.quia ibi erat defectus materie non perſone,⁊ facit.ſ.de act.⁊ obli.l.obligationes que proprijs viribus non ſubſiſtunt.

S**Ed mihi.§. Si reddita.** Si in actionibꝰ bone fidei res reddat deterior,nō videt reddita:et per ꝯñs actio prima durat.h.d.¶In gl.j.ibi,ſupplet.ſ.iudex.⁊ not.iſta vba gl.ꝙ ſicut iudex lata ſnīa pōt ſupplere ſup expēſis vel fructibꝰ,ita ⁊ ſup intereſſe.¶In ea.gl.in ſi.no.totā iſtā gl.⁊ ꝓ iſtius gl.declaratiōe dic qñqȝ nō ſoluit tota res,ſȝ pars eius tm̄:⁊ tūc ꝓ alia parte tm̄ eſt agēdū, vt.l.ſi ſtipulatꝰ.§.j.ſ.de ſol.qñqȝ ſoluit tota res ꝑfecte,ſȝ deficit aliquod ius:puta q2 nō eſt cautū đ euic.vł res eſt alteri obligata:vel ſi vis tūc agit actiōe prima ad integrā rē quātūcūqȝ res ſit ſoluta,vt ꝑ hoc actor cōſequat illud ius deficiēs.ſ.de v.obli.l.Julianꝰ.§.j.ſ.de ſol.l.ēt.qñqȝ tota res reſoluit,tñ deteriorata:⁊ tūc aut loquimur ī actiōe bone fidei ⁊ durat prima actio ad rē,⁊ vt ꝑ hoc actor cōſequat preciū deteriorationis:⁊ ita loquit hic.ſ.depo.l.j.§.ſi res.aut loqmur ī cōtractibus ſtricti iuris:⁊ tūc aut reddit res mutata forma rei,⁊ actio ꝑma durat:⁊ ita loquit.l.Jul.§.ſȝ ⁊ ſi qs.ſ.ad exhi. aut reddit res forma nō mutata,deteriorata tñ,⁊ tunc actio ꝑma tollit,ſȝ ad intereſſe dat actio đ dolo vel ī factū:vt.l.elegāter. §.nō ſolū.ſ.de dolo.vbi de hoc per gl.C.ad exhi.l.exhibitiōis. ibi pleniſſime per do.habes ergo ex predictis qualiter debes formare libellū qñ res deterior reddit,vel deficit aliquod ius.

In hac actione. Iſte.§.legit alio de octo modis ꝓpter diuerſam lec.non pono caſum ſummariū,ſȝ ponam caſum in terminis in nube. ¶Op.dicit ꝙ in bone fidei iudicio inſpicit tp̄s lit.cōteſt.⁊ ſic videt ꝙ iudiciū ſtricti iuris ſit melioris cōditiōis, ꝙ bone fidei,qđ vr̄ abſurdū.Huiꝰ ꝯrij timore Jo.diuidit iſtū.§.ī duas particulas,vȝ ī ver.rei iudicāde hoc modo,vȝ ꝙ velit dicere in actione bone fidei inſpicit tp̄s rei iudicāde,ſubaudi,⁊ ēt tp̄s qñ mora ꝑceſſit,q̄ mora videt incipere a tp̄e litis cōte.ſm Jo.⁊ ſic idē erit in bone fidei qđ eſt ī ſtricti iuris:⁊ iſtud ſubauditū de tp̄e more ꝓbat Jo.ar.a minori.iſta lec.tāgit in gl.q̄ īcipit,bone fidei.in ver.itē ꝙ đt.Sȝ iſta lec.Jo.nō cōgruit huic §.q2 ſȝ hāc lec.dictio,ꝗuis,ponitur pro tñ,⁊ ſic facit violētiā litere:⁊ iđ ipſe idē Jo.legit.§.ſcđo mō qđ principiū.§.loquat de eſtimatiōe que ſit ꝑ iuramētū in litē,ſed in ver.rei iud.loquitur de fructibus qui veniūt in actione bone fidei a tēpore more,⁊ hoc etiā đt ipſe Pe.qđ dicit iſte tex.ꝙ inſpicit tp̄s rei iudicāde,hoc eſt tp̄s more,quo tēpore debuit iudicari. Sȝ in actione ſtricti iuris veniūt fruct.a tēpore litis conteſt.nō a tēpore more.vt.l.cum fundus.in prin.ſ.ſi cer.pet.iſtā lec. ponit Jo.C.de triti.l.in hac.diſtinctione ibi poſita in gl.magna.⁊ ēt in.l.vinum.ſ.ſi cer.pet.ſed certe licet iſta lect.Joā.ſit vera ī ſe tñ nō cōgruit huic tex.qui dicit,⁊ rei iudicāde ꝗti res ſit ⁊c. ⁊ ſic cum tex.dicat,quanti res ſit ⁊c.loquitur de eſtimatiōe rei, de fructibus:ideo Azo legit iſtum.§.tertio modo ⁊ iſta lectu. Azo.ponitur in predicta gl.hic poſita,que incipit in bone fidei ibi:ſed Azo facit vim in eo ⁊c.ꝑ cuius lec.declaratiōe premitte ꝙ in eſtimatione faciēda ſunt conſideranda duo tempora vnū eſt tēpus a quo debet haberi ratio melioramenti, ⁊ detrimēti:aliud eſt tp̄s vſqȝ ad qđ dicti melioramēti ⁊ detrimēti rō dȝ haberi,⁊ đt Azo ꝙ hic loquit de tp̄e vſqȝ ad qđ:merito

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN